Вплив антропосфери на інші оболонки Землі

Антропосфера (іноді техносфера) — одна зі сфер Землі, частина навколишнього середовища, яка формується або змінюється людиною для використання у своїй діяльності та місцях існування.

Пригадайте

- 1. Люди яких професій працюють у вашій місцевості? Як їхня діяльність впливає на довкілля?
  - 2. Які причини виникнення та негативні наслідки смогів, «озонових дірок», глобального потепління?
- 3. Для яких виробничих потреб використовуються мінеральні, водні, біологічні, земельні ресурси?

Нові терміни до скарбнички знань

довкілля

націона́льний приро́дний парк

природний заповідник

біосферний заповідник

Вплив людської діяльності на природу

Навколишнє середовище

- частина природи, на яку впливає господарська діяльність людини

Нині воно охоплює понад 60 % площі суходолу, з них 1/3 зазнала докорінної зміни

Негативний вплив господарської діяльності на природу (особливо транспорту, промисловості, сільського та комунального господарства) спричиняє екологічні проблеми, одна з яких – забруднення довкілля

Вплив різних видів господарської діяльності на довкілля

Завдання

Поясніть:

- 1) які речовини-забруднювачі надходять у довкілля через цей кожен вид діяльності, чим вони загрожують;
- 2) які наслідки забруднення та оцініть ступінь їхньої небезпеки
- 3) якими альтернативними видами доцільно замінити сучасні технології у названому виді діяльності; оцініть їхню ефективність

ВПЛИВ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

Транспорт

автомобільний, авіаційний

Забруднювачі: вуглекислий та чадний газ, сполуки сірки та азоту, важкі метали (ртуть, свинець)...

Наслідки:
глобальне
потепління,
забруднення
та зміна
газового складу
повітря,
смоги...

електротранспорт (замість двигунів на викопному паливі), чисті види палива

Наслідки: глобальне потепління, кислотні дощі,

Промисловість

ТЕС, металургія,

хімічна

промисловість

Забруднювачі:

вуглекислий

газ, сполуки

сірки, азоту,

водяна пара...

озонові дірки, смоги, забруднення через стоки водойм

екологічно
чисті види енергії (ВЕС, СЕС,
ГеоТЕС, ПЕС),
безвідходне
виробництво

норми внесення добрив, біологічні способи боротьби зі шкідниками Комунальне господарство

побут

Забруднювачі: побутові відходи, мийні речовини, каналізаиійні стоки...

Наслідки:

Сільське

господарство

землеробство,

тваринництво

Забруднювачі:

отрутохіміка-

ти, мінеральні

добрива,

органічні

стоки...

забруднення, руйнування, засолення ґрунтів; стоки забруднювачів у річки → моря → Океан Наслідки:
звалища
комунальних
відходів;
хімічне,
бактеріологічне забруднен-

переробка
вторинної сировини (макулатура, брухт,
пластик),
біопаливо

АЛЬТЕРНАТИВА

Вплив господарської діяльності на довкілля України

Природні комплекси степів практично повністю замінені полями й пасовищами

Площі під лісами неприпустимо скорочуються

Високий рівень забруднення мають річки

На кожного жителя України щороку припадає майже 400 т відходів

Районом екологічної катастрофи є Чорнобильська зона

Найбільші сміттєзвалища в Україні

Завдання

1. Проаналізуйте картосхему й назвіть області України, у яких знаходяться найбільші сміттєзвалища. Де знаходиться найбільше з них?

Найбільші сміттєзвалища в Україні

Завдання

2. Проаналізуйте типовий склад міських відходів. Наскільки він небезпечний для довкілля?

Найбільші сміттєзвалища в Україні

Завдання

3. Поясніть, чому сміттєзвалища є глобальною проблемою сучасної цивілізації.

Природоохоронні території

3 метою збереження ще не втрачених природних комплексів люди створюють природоохоронні території

ПРИРОДООХОРОННІ ТЕРИТОРІЇ

загальна площа: у світі 13 % площі суходолу, у Європі – 15 %, в Україні – 5,4 %

Національні природні парки

території для збереження і відтвореження природних комплексів та організації відпочинку людей

- y світі ≈ 2000;
- в Україні 55

Природні заповідники

території для збереження унікальних природних комплексів, які повністю вилучено з господарською використання

в Україні – 19

Біосферні заповідники

унікальні природоохоронні території міжнародного значення для демонстрування збалансованої взаємодії природи та людини

- у світі 714 у 129 країнах;
- в Україні 5

Єллоустонський національний парк (США)

Першим у був створений у США 1872 р.

а – краєвид річки

Гранд-гейзер (Велетень)

Гренландський національний парк

- найбільший за площею та найпівнічніший

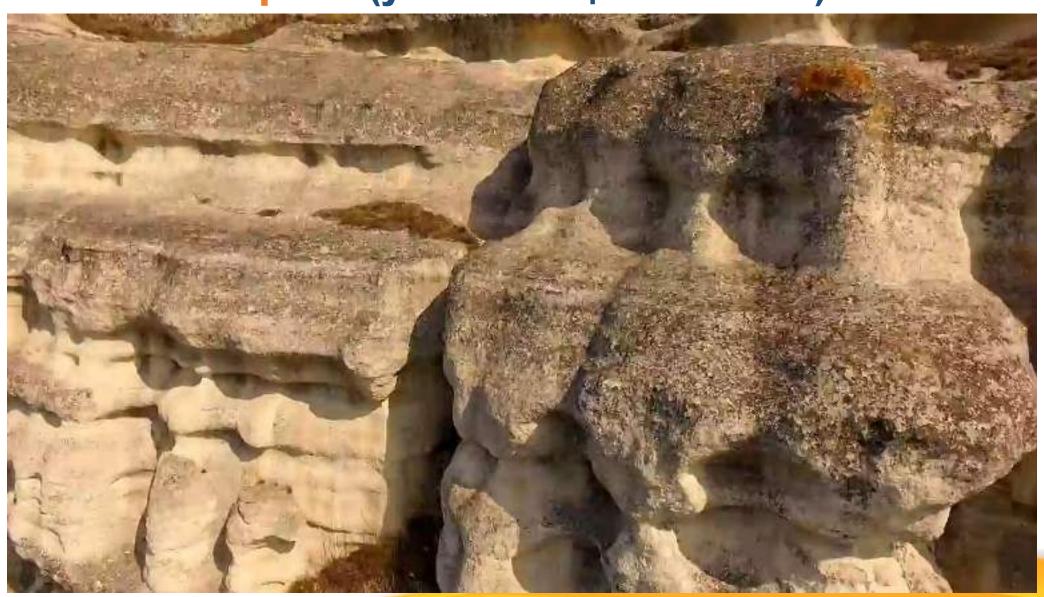

Охоплює майже 45 % площі найбільшого острова на Землі. Тут охороняються унікальні природні комплекси арктичних пустель. Особлива гордість парку – вівцебики (близько 40 % світового поголів'я). Крім того, у прибережних районах можна зустріти численних білих ведмедів, моржів, тюленів, арктичного вовка

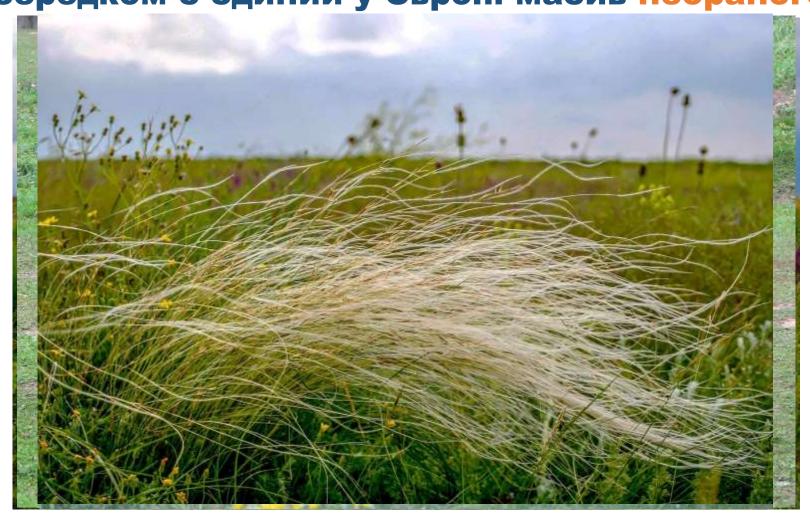
«Подільські Товтри»

 найбільший за площею серед природних національних парків України (у Хмельницькій області)

Асканія-Нова

- найстаріший заповідник в Україні, створений 1898 р. 3 1983 р. він набув статусу біосферного Його осередком є єдиний у Європі масив неораного степу

Найвідоміші природоохоронні території України

Завдання

1. Дослідіть картосхеми та з'ясуйте, у якій природній зоні або гірській природній країні України створено найбільше національних природних парків, природних заповідників, біосферних заповідників

Найвідоміші природоохоронні території України

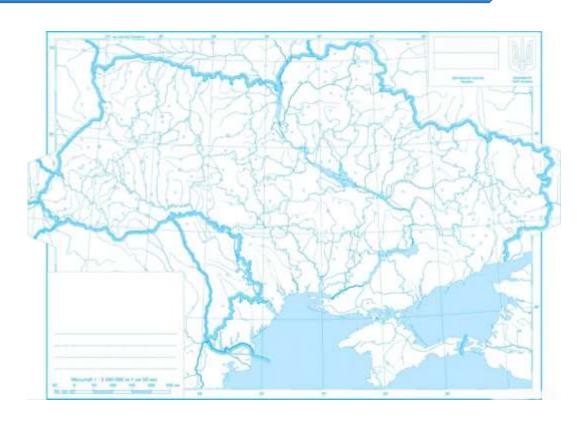
Завдання

- 2. Які з них знаходяться на території вашої області? Що вам відомо про них?
- 3. Підготуйте інформацію про одну з природоохоронних територій в Україні та в межах вашої області

КОНТУРНА КАРТА

На контурну карту України(фізична карта) нанести природоохоронні території (заповідники, національні парки)

- 1. Знайти на карті , підписати біосферні заповідники України.
- 2. Нанести на контурну карту 5 природних заповідників.
- 3. Нанести на контурну карту природоохоронні території Дніпропетровської області

«Вірю – не вірю»: перевіряємо інформацію

Компанії США використовують паперу стільки, що його вистачить, щоб обгорнути землю тричі. Добре, що світ бізнесу рухається в напрямку використання в роботі електронних документів. 27000 дерев знищується щодня для виробництва лише туалетного паперу. Папір може бути перероблений тільки шість разів. Після цього волокна стають дуже слабким, щоб триматися купи.

домашне завдання

Читати п 59, відповісти на питання стор 235

вчити поняття, конспект, стор 18(контурна карта)